

Opera New – mindig van mit hozzá tenni Clio – a rugalmas kukorica gyomirtó szer

A BASF fejlesztéseinek köszönhetően 2009 tavaszán egy új gombaölő szer jelent meg a kalászosok lombvédelmére. A 85 g/l piraklostrobint és 62,5 g/l epoxikonazolt tartalmazó **Opera New** egyedi a gabona fungicidok között. Egyedi, mert nemcsak a gombák elleni hatékonyságával hívja fel magára a figyelmet, hanem páratlan élettani hatásával is.

Termelői cikksorozatunkban Hámos Lajos a hajdúszoboszlói Köseley Zrt. növényvédő szakmérnöke osztja meg velünk az Opera New-val szerzett tapasztalatait.

Kedves Lajos! Bevezetésként mutasd be a Köseley Zrt.-t!

Cégünk integrációval együtt 2680 ha-on gazdálkodik. Vetésszerkezetünket a hagyományos szántóföldi kultúrák mellett intenzív kultúrákkal egészítjük ki. Őszi búzát 653 ha-on termelünk, míg szemes kukorica 937 ha, siló-kukorica 105 ha, napraforgó 280 ha, szárazborsó 20 ha felülettel szerepel az idei vetésterüvünkben. Az intenzív szántóföldi kultúrák közül 172 ha-on tervezünk hibrid kukoricát, 157 ha-on csemegekukoricát, 116 ha-on zöldborsót és 156 ha-on cukorrépat. Ez utóbbi növény elvetése attól függ, hogy sikerül-e kedvező feltételekkel szerződést kötnünk rá. És hogy teljes legyen a kép, rendelkezünk még 83 ha lucernaterülettel is. Összesen kb. 800 ha öntözése megoldott, ennek fele lineár alatti terület. Így kissé függetlenek lehetünk a kevés, vagy rossz eloszlású csapadék hatásától. Talajaink nagy része mészlepedékes csernozjom, ami igen kedvező adottságot jelent, kisebb része réti csernozjom és kevés szikes területünk is van.

Az őszi búza mindig is egyik meghatározó növénye volt vetésszerkezetünknek. Bár gazdaságossági szempontból nem a legnagyobb

eredményt adó növényünk – különösen a tavalyi esztendőt tekintve – viszont számos kultúra jó előveteménye, és a termesztés feltételei is adottak.

A kedvező környezeti adottságok jó esélyt adnak a magas termés eléréséhez. De ez nem megy megfelelő tápanyag-utánpótlás nélkül. Mennyi tápanyagot adtok az őszi búzáknak?

2009-ben a búza termelési költségének kb. 40%-át adta a műtrágya költsége, ami az akkori igen magas műtrágyaáraknak volt köszönhető. Korábban 40-50 kg P és 70-80 kg K hatóanyagot adtunk ki hektáronként, ennek köszönhetően nincsenek kizsarolva a talajaink, P és K ellátottságuk jó. Ezért 2009 őszén úgy döntöttünk, hogy elhagyjuk az alaptrágyát. N-ből 100-120 kg-ot adunk ki hatóanyagban, megosztva, valamint cink- és réztartalmú lombtrágyát is használunk. A szarvasmarha ágazat miatt évente kb. 300 ha-ra jut szerves-trágya is, ami az intenzív kultúrák alá kerül. Tekintve hogy a szerves-trágya hatása több évre is kihat, így az őszi búza termésében is érezteti hatását. Tavalyi termésátlagunk 6 tona volt hektáronként, de a táblák hozamai igen szélsőséges eredmények között mozogtak.

Hogyan ítéled meg az őszi búzát támadó gombabetegségeket? Mennyire befolyásolják a gazdálkodás eredményességét?

A kórtani helyzetet elemezve elmondható, hogy a foltbetegségeknek korábban nem tulajdonítottunk nagy jelentőséget, inkább a lisztharmatra, a rozsdára és a fuzáriumra koncentráltunk. A 90-es évek erős pirenofóra- és szeptóriajárványai miatt azonban át kellett értékelnünk ezen kórokozók jelentőségét is. Az, hogy egy adott évben melyik kórokozó lép előtérbe az időjárás, az agrotechnika és a fajta függvénye. Az nem kérdés, hogy ezek a betegségek komoly mennyiségi vagy minőségi kárt képesek okozni. Egy közepes járvány is azonnal veszteségessé teheti az amúgy sem nagy nyereséget adó ágazatot. Ezért fokozott figyelmet kell fordítani a fertőzések megelőzésére. A gombaölő szerekkel szembeni elvárások az évek során nem igen változtak. Legyenek hatásosak a búza valamennyi kórokozójával szemben és rendelkezzenek kellően hosszú tartamhatással is. Ma már több olyan készítmény is kapható, amelyek élettani hatással is bírnak így jobban kihasználható a tenyészidő.

Mondd el kérlek, mi volt az első benyomásod az Opera New-ről!

Az **Opera New-t** 2009-ben használtam először, két táblában összesen 50 ha-os felületen. A kezelést kalászhányáskor végeztük el **1,5 l/ha-os** dózissal. Ekkor az alsó levélszint lisztharmattal már fertőzött volt és a felsőbb levélszinteken megjelentek a vörösrozsdá első telepei is. Az egyik táblába MV Magdaléna fajtát vetettünk, amely 82,5 mázsát adott hektáronként. A másik táblába MV Verbunkos fajta volt, ennek egy részét szintén **Opera New-val** kezeltük, míg másik felén egy szintén új fun-

gicidet, az **Inovist** próbáltuk ki **1,4 l/ha** dózisban. E tábla átlaga 76,6 q volt hektáronként. Igaz, hogy mindkét terület lineár alatt volt, így lehetőségünk volt megöntözni azokat, de azért azt is el kell mondani, hogy az így kialakult páras mikroklíma ellenére a lisztharmatot és a rozsdát is sikerült blokkolnunk, sőt a fuzárium sem okozott gondot. Szembetűnő volt a készítmény élettani hatása is. A kalászban a szemek már szinte beértek, de a szár még mindig zöldes árnyalatú volt, a levelek szinte az utolsó pillanatig asszimiláltak. Ez azt mutatta, hogy még ekkor is volt tápanyag-beépülés, ami hozzájárult a fajta terméspotenciáljának jobb kihasználásához. Így sikerült jóval az üzemi átlag feletti termést elérnünk. Ráadásul a magas termés étkezési minőséggel párosult, ami a nehéz piaci körülmények ellenére segített az értékesítésben. Ahol kedvezőek a feltételek az őszi búza intenzív termesztésére, ott mindenképpen helye van az **Opera New-nak** a növényvédelmi technológiában, hiszen hozzájárul a fajtára jellemző terméspotenciál jobb kihasználásához és minőségjavító hatására is számíthatunk. Ezért idén is tervezzük a felhasználását, mert intenzív termesztési körülmények között egy biztosan megtérülő befektetés.

Még annyit tennék hozzá az előző évi búza eredményünkhöz, hogy az elérhető termés nagyságát döntően a növény számára rendelkezésre álló víz határozta meg. Ahol nem volt lehetőségünk öntözésre, ott szerényebb eredményeket értünk el, bár itt is volt kivétel. Egy csemegekukorica után vetett GK Élet fajta például 76 mázsás terméssel lepett meg minket. Ennek valószínűleg az volt az oka, hogy a csemegekukorica rövidebb tenyészideje miatt több vizet hagyott a talajban, mint egy hosszabb tenyészidejű szemes kukorica, így azt a búza tudta hasznosítani.

Ha már szóba hoztad a kukoricát... Mivel a legnagyobb területen vetett kultúrák, beszélj kérlek a gyomviszonyokról, a gyomirtás nehézségeiről!

A magról kelő egyszikűek közül a legfontosabb a kakaslábű, de az utóbbi években a muharfajok erőteljes felszaporodása is megfigyelhető. Emellett meg kell említeni, hogy az öntözött területeken megjelent a fenyércirok, valamint a köles is megtalálható egyes tábláinkon, ami tovább nehezíti a helyzetet. Magról kelő kétszikűek közül a libatopfélék, labodafélék, disznóparéjfélék mellett jelen van a csattanó maszlag, a fekete ebszőlő, a selyemmályva, a szerbtövis (olasz, bojtörján és szúrós is), és a táblaszegélyekben már a parlagfű is. Mivel cukorrépat évtizedek óta termelünk, ez sajnos a keserűfűfélék elterjedéséhez vezetett. Szerencse viszont, hogy az évelő kétszikű gyomok nem igazán jellemzőek.

Említetted a muharfajok erőteljes terjedését. Ez összecseng a legutóbbi országos gyomfelvételezéssel. Mi lehet szerinted ennek az oka?

Az elmúlt években a kukorica gyomirtása erőteljes elmozdulást mutat az állománygyomirtások felé. A muharfélék elleni sikeres védekezés ilyenkor a jó időzítéssel múlik. Mivel erre a célra a szulfonil-urea hatóanyagú készítményeket használtuk, a gyökérváltáson átesett muhar már kevésbé volt érzékeny ezekre a hatóanyagokra, gyakran túlélte a kezelést. Azt is tudni kell, hogy az 1-3 leveles, gyökérváltás előtti muhar levélfelülete rendkívül kicsi, tehát csak a teljes dózisok alkalmazása adhat jó eredményt. Viszont ez magasabb gyomirtási költséggel jár, aminek lefaragásához sokan a dózisok csökkentésében látták a megoldást.

Ez nyilván azonnal a hatékonyság csökkenéséhez vezetett. És itt van jelentősége az utóbbi években megjelent karotin-bioszintézis gátló herbicideknek, amilyen a **Clio** is.

Mikor használtad először a Cliót, és mi volt a tapasztalatod vele?

Már a bevezetés éve előtt volt szerencsém tesztelni a **Cliót**, amikor is kaptam kipróbálásra egy doboz **Ordaxot**. Minden gyom ellen gyorsan, látványosan dolgozott, ez nekem azonnal megtetszett. Az egyszikűek elleni hatása még a gyökérváltáson átesett gyomok esetében is működött. A **Clio** mellett lévő **Stomp 330®** pedig azért is fontos, mert kellő beamosócsapadék hatására az egyszikűek elleni tartamhatást biztosítja, valamint a nálunk nagyon gyakori selyemmályva ellen is hatékony segítséget nyújt. Véleményem szerint a két gyomirtó szer hatásspektruma jól kiegészíti egymást, a kukoricára szelektívek, így csak a gyomok fejlettségét kell figyelni és azok 2-4 leveles fejlettségénél védekezhetek. Arra is volt már példa, hogy egy sikertelen gyomirtást kellett felülkezelnem csemegekukoricában 0,15 l/ha **Clio** + 6 l/ha Nitrosol kombinációval, mert a területen igen erős kakaslábű-fertőzés volt, és a gyomok nagysága már elérte a 20-30 cm-t. És ekkor sem csalódtam a termékben, a **Clio** az utolsó szálígg kiirtotta az ilyen fejlett kakaslábűveket is. De a **Cliót** más kombinációs partnerrel is szívesen használom. Például terbutilazinnal kiegészítve tovább nyújtható a tartamhatás, és még gyorsabb a gyomirtó hatás.

Köszönöm a beszélgetést!

A beszélgetést lejegyezte
Molnár Szabolcs
fejlesztőmérnök